

Medlem, at det er meget vel overveiet. Det ærede Medlem maa vide, at jeg ikke specielt anbefaler politiske Møder for unge Mennesker men kun i Modsetning til Skytteforeningerne, thi naar jeg har Valget imellem, at unge Mennesker enten skulde samles om Søndagen og væse i Krigsbedrift eller samles og høre politiske Foredrag, vil jeg foretrække det Sidste. Dermed er ikke sagt at man ikke skulde kunne finde paa noget Underholdende, Landsvækkende og Landsstyrkende i andre Retninger, som man kunde byde de unge Mennesker i Modsetning til, om jeg saa maa sige, at opamine dem og opdrage dem til Krigsbedrift, for i sin Tid at faae dem til at være krigsgale. Vi ere krigsgale Mennesker nok, uden at man behøver at begynde paa at forflukke de unge Mennesker. Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds sagde dernæst, at jeg maasse kan have erfaret, hvilke Domme unge Mennesker kunne udslynge om politiske Ting, ved at se mig om paa Kjøbenhavns Gader. Sa, dette er fuldkommen rigtigt, men hvem siger, at de have modtaget Forelæsninger i politisk Retning undtagen gennem Pressen. Hvis de unge Mennesker havde modtaget historiske Foredrag om vore politiske Forhold af dertil skiftede Mænd, saa kunde det være, at deres Dom havde været en anden, end den nu er. I hvert Fald kan jeg ikke forstaa, at det ærede Medlem ikke skulde ville være med til at opdrage unge Mennesker til et ret og rigtigt Syn paa politiske Forhold. Man kan have, hvilke Meninger man vil, det Politiske hører dog med til vor Stilling og hele Livsudvikling, og det indtager endog saa efter min Mening en saa fremragende Plads, at man ikke kan begynde for tidligt med at opdrage vore unge Mennesker til det rette Syn paa vore politiske Forhold. Dette antager jeg forresten, at det ærede Medlem ikke vil benegte. Naar det ærede Medlem sagde, at det først var, naar de havde gjenneingaaet Livets Skole, at de kunde komme til nogen sund Betragtning, saa kan man jo sige dette om alt Muligt; det Samme kan jeg jo anvende med Hensyn til Skytteforeningerne. Hvorfor skal man begynde at opdrage dem til Krig i den Alder, hvorom der her er Tale, naar man kan vente, til de blive 22 Aar, da de blive værnepligtige? Betragtningen gjælder i mine Dine ligesaa godt for dette Forhold som for den politiske Opdragelse. — Endnu maatte jeg maasse blot tilføje Følgende: Det ærede Medlem kom til at omtale Partivæsenet. Det er ganske vist, at dersom man ved sine Afstemninger tilside sætter det, som man anser for rigtigt, for Partiinteressens Skyld, saa er Partivæsenet forkasteligt; deri har det ærede Medlem fuldstændig Ret. Jeg nævner dette kun i Genhold til, hvad min praktiske Erfaring har tilsagt mig, at det ikke er saa sjældent, at man giver sig ud for ikke at høre til politiske Partier og dog i sine Handlinger viser, at man er saa partisk som vel muligt.

Derfor tror jeg ikke, at det ærede Medlems advarende Røst falder i den Jord, han har tilsigtet; forsaavidt hans Bemærkninge gik ud paa at indbegaa mig, falde de til Jorden. Det kunde aldrig falde mig ind at rose en Partilidenksabelighed, som man satte over sin Kjendskab til Sagen og over, hvad man ellers vilde gjøre; i den Henseende er jeg fuldstændigt enigt med det ærede Medlem. Desværre have vi maasse gjort den Erfaring, at Partiinteresserne ofte sættes over det praktiske Kjendskab; men denne Partilidenkskab ønsker jeg ligesaa lidt som det ærede Medlem sat til Højbords.

Th. Nielsen: Det ærede Medlem for Thisted Amts 2det Valgkreds (Sagd) henvendte fremdeles ligeoverfor mig, at, hvorledes Thinget end stemte, havde det dog ikke Noget at betyde, hvad der er fremfat i Betænkningen fra Flertallets Side. Naar det ærede Medlem fra Frederiksberg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) forleden Dag sagde, at hidtil var man vant til at tage Hensyn til Flertallets Indstillinger, men nu maatte Forholdet blive et andet, efter at Ordføreren var optraadt, saaledes som han gjorde, vil jeg til det Første, af hvad det ærede Medlem sagde, sige, at det er vist fuldkommen rigtigt (Modsigelse), deri har han vist Ret, at der i administrativ Henseende hidtil er bleven taget og bør tages Hensyn dertil, og det kan ikke være anderledes. Hvordan skulde det blive anderledes, hvorledes skulde nu Sædvanen pludselig forandres? Jeg overlader virkelig til de ærede Medlemmer for Frederiksberg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) og Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagd) at løse Gaaden. Ligeoverfor det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) skal jeg bemærke, at naar han udlagde mine Ord saaledes, som om jeg overhovedet var imod, at man i en tidlig Alder kom til at tage Parti, var det ikke en ganske loyal Udlæggelse af mine Ord; thi jeg sagde kun, at det var ikke rigtigt at indblande Politisk i Skytteforeningerne og paa ethverjomhelst Omraade, der kunde og burde være neutralt. Jeg har ikke sagt et eneste Ord om, at de unge Mennesker ikke maatte høre Politisk; men jeg vil sige, at uagtet jeg ikke dengang gjorde det, er det ganske vist min Mening, at den politiske Opfattelse nærmere hører den modne Mand til, og jeg tror ganske vist ikke, at man skal begynde med at indplante det, man kalder ren Politisk, i unge Mennesker. Nei! Lad dem faae Historier og lad dem faae Kjendsgjerninger og lad dem faae Erfaring, saa at de efterhaanden blive istand til, som de modnes, at kunne danne sig en politisk Mening; thi det, at kunne danne sig en politisk Mening om Samsundsforholdene, maa saa at sige være Resultatet ud af en foregaaende Udvikling. Jeg skal endvidere bemærke til det ærede Medlem her lige overfor fra Odense (H. Andersen), at naar